

2020-11-05
S2020/08099 (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att kartlägga och analysera hinder i hälso- och sjukvården för en ändamålsenlig verksamhet vad gäller organdonationer

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga och analysera hinder i hälso- och sjukvården för en ändamålsenlig verksamhet när det gäller organdonationer. Utifrån kartläggningens och analysens resultat ska myndigheten föreslå åtgärder som kan bidra till att fler donationer kommer till stånd.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 juni 2022. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Transplantation av organ är sedan länge en etablerad behandlingsmetod i hälso- och sjukvården. I de fall det inte finns någon alternativ behandlingsmetod ger transplantation svårt sjuka människor möjlighet att överleva. I andra fall kan transplantation ge avsevärt förbättrad hälsa, högre livskvalitet och en återgång till ett aktivt yrkesliv. Undersökningar har visat att donationsviljan i den svenska befolkningen är hög och antalet organdonationer har över tid stadigt ökat. Trots det råder brist på organ och många som är i behov av transplantation får vänta alltför länge.

Ansvar för en väl fungerande donations- och transplantationsverksamhet vilar ytterst på regionerna. För att stödja en positiv utveckling inom området har Socialstyrelsen sedan 2018 ett särskilt ansvar på nationell nivå för samordning och spridning av kunskap inom donations- och transplantationsområdet. Myndigheten ska bland annat ansvara för kunskapsstödande

insatser till hälso- och sjukvården och för information till allmänheten i donationsfrågor. På regeringens uppdrag har Socialstyrelsen även inrättat ett nationellt donationsfrämjande centrum, som aktivt arbetar med dessa frågor. Socialstyrelsen har även för närvarande ett särskilt regeringsuppdrag att vidareutveckla myndighetens arbete med information såväl till allmänheten som till hälso- och sjukvården och andra relevanta aktörer i frågor som rör organ- och vävnadsdonation.

Regeringen har vidare den 5 november 2020 beslutat propositionen Organ-donation (prop. 2020/21:48) med förslag på lagändringar som syftar till att ytterligare förbättra förutsättningarna för en väl fungerande donations- och transplantationsverksamhet.

Närmare om uppdraget

Det är angeläget att den höga donationsviljan i befolkningen också kommer till uttryck genom att fler organdonationer kommer till stånd. Det finns dock tecken som tyder på att hälso- och sjukvården inte i tillräcklig utsträckning identifierar patienter som kan vara möjliga donatorer. Mot bakgrund av det ser regeringen att det finns behov av att närmare identifiera strukturella hinder i vården för en effektiv verksamhet inom detta område, t.ex. genom att kartlägga förloppet från att patienter på olika sätt kommer in i vården till att eventuell donation kan ske.

Socialstyrelsen får därför i uppdrag att genomföra en sådan kartläggning och analys. Utifrån resultatet av detta arbete ska myndigheten föreslå åtgärder som kan bidra till att fler donationer kommer till stånd. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2022.

Regeringen beräknar att avsätta medel för detta uppdrag under 2021 och 2022.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Lovisa Persson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA
Finansdepartementet/OFA/K